

(השמטות, כ"ז)

© כשהיה מוהרני"ת ז"ל נוסע על האוקראינה עם רבי נחמן מטולטשין ז"ל, היה להם בדרך באיזה כפר אחד מאנשי שלומנו, שהיה מקרבם מאד בכל כחו, והיה יודע הזמנים שהם רגילים לנסוע, והיה מקדים להם על הדרך ולקוח החבילות על כתפו, ומביא את מוהרני"ת ורבי נחמן מטולטשין לביתו ומשמש אותם בכל צרכם, באכילה ושתייה ולינה, וגם באיזה מטבע.

© ופעם אחת נעשה, לא עלינו, יורד' גדול, עד שלא היה לו אפילו לאכול, והיו מוהרני"ת ורבי נחמן מטולטשין בדרך ושמעו ממצבו, ורצו לחשך [להימנע מלעבור] הדרך של זה הכפר כדי שלא להטריחו. אבל הוא כבר ידע הזמנים שהם נוסעים, ועמד על אם-הדרך ולא הניחם, עד שהביאם לביתו וערך להם שולחן לאכול. והם לא רצו, כי שמא היא סעודה שאינה מספקת, אבל הוא בכל מיני בקשות בקש אותם שיחוסו עליו ויאכלו. על-כן באין ברה, כדי להחיותו בזה, התחילו לאכול, אבל המרק לא היה מומלח ולא מושמן ומוטעם כהלכה, ולא היה לו טעם. והוא אמר להם: אכלו, אכלו, זה חם, ובחוץ קר מאד, אתם תתחממו כראוי!

© ומוהרני"ת אכל, אבל רבי נחמן מטולטשין לא יכול לאכול מאכל כזה. ואמר לו מוהרני"ת: תפעל בעצמך שהמאכל טוב וטעים! והתחיל לקיים. ואמר רבי נחמן מטולטשין, שממש טעם בזה טעם כל המאכלים, כי העיקר היא ההרגשה במוח, וכאשר האדם פועל אצל עצמו שזה טוב, אזי מרגיש באמת שזה טוב.

חיי מוהר"י

(תקני"ו)

על מה שספרו לפניו מגדול אחד שלמד מאה ותשעה-עשר (איני זוכר אם למד מאה ותשעה-עשר דפים גמרא בכל יום, או אם חזר מאה ותשעה-עשר דפים בכל יום) ואמר שזה מעט. ורמז בדבריו מעט - גימטריא מאה ותשעה-עשר.

עצות

(לקוטי עצות - צדקה, ח"י"ד)

- צדקה הוא תיקון הכללי של המשא ומתן, וצריך שיכוון בכל הלוח והלוחך ובכל דבור ודבור שהוא הלוחך ומדבר בשעת המשא ומתן, שכוונתו בהלוחך ובדבורו וביגיעתו בהמשא ומתן, הכל הוא כדי שיתן צדקה מהרווח שירוויח במשא ומתן זה, וזה עיקר תקונו של המשא ומתן.
- על-ידי צדקה נתרומם המוחין, ויש לו פרנסה.
- על-ידי צדקה יכולין לדבר דבורים המאירים בתורה.
- על-ידי צדקה וחסד מכניעין חכמות חיצוניות וניצולין מעול מלכות, וזוכין להשגת אלקות.
- על-ידי שמקבלין תוכחה ומוסר ממוכיחי אמת, אף על פי שתוכחתם בדרך בזיון, על ידי זה זוכין לעשות צדקה וחסד.

• הצדקה מנהגת כל גלגלי הרקיע, ועל ידה נשפעין כל הברכות, אבל אין שלמות להברכות כי אם בשבת שהיא בחינת אמונה, כי עיקר חשיבות הצדקה היא האמונה, ועל כן עיקר התנוצצות אור הצדקה ושלמותה אינו אלא בשבת שהיא בחינת אמונה.

• יתן צדקה קודם שיצא לדרך, ועל ידי זה יהיה ניצול שלא יהיה עיכוב וצער בדרך.

תפילה

(לקוטי תפילות א', ל"א)

• ... וזכני ברחמיך הרבים לתן צדקה הרבה לעניים הגונים הרבה, ואזכה להרבות בצדקה מאד, בפיזור גדול מאד, ותעזרני לקיים מקרא שכתוב, **פזר נתן לאבינונים צדקתו עומדת לעד.** ותזכני לצדקה של שבת, שאזכה לתן לעניים הגונים על צרכי שבת קודש, ולהכניס אורחים הגונים על שולחני בכל שבת קודש, ואזכה להמשיך עלי קדושת שבת תמיד, ועל-ידי-זה אזכה לאמונה שלמה להאמין ולבטוח בך תמיד, ולפזר ממון הרבה לצדקה, בלב טוב ובשמחה גדולה, עד שתהא חשובה לפניך מאד מצות הצדקה שלי, על-ידי האמונה השלמה שתזכני, שהיא עיקר החשיבות והשלמות של הצדקה ושל כל התורה כולה. ויקוים בי מקרא שכתוב, **והאמין ה' ויחשבה לו צדקה, ואזכה** שתאיר אור הצדקה שלי באור גדול על-ידי קדושת שבת קודש, ויקוים מקרא שכתוב, **וזרחו לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה.**

• ותצילני ברחמיך הרבים מסכנת דרכים, ותשמרני ותצילני מכל מיני צער ויסוריך ועיכוב בדרך, ומכל אורב ואויב ומסטיין, ותהיה תמיד עמי בשבתי בביתי ובלכתי בדרך, בשמך אצא לדרך לשלום ובשמך אעבור הדרך בשלום, ואשוב לביתי לשלום, ותצילני מכל מיני הזיקות והפסד בדרך, בגשמיות וברוחניות, בגוף ונפש וממון, ושומר צאתנו ובואנו לחיים טובים ולשלום מעתה ועד עולם, ותזכני לתן צדקה קודם צאתי לדרך, כמו שכתוב, **צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו.** ועל-ידי-זה תכון לפני הדרך, ואתה ברחמיך הרבים, תלך לפני להנחותי הדרך אשר אלך בה, ותאיר לפני באורך הגדול, ותביאני ותגיעני למחוז חפצי לחיים ולשלום כרצונך הטוב.

צדקה וחסד

(אוצר היראה - צדקה וגמילות חסדים, ל"א)

• הצדקה דקדושה היא בחינת לבושי קודש, שמגינין ומצילין מן הסטרא אחרא סטרא דמותא, כמו שנאמר: **וצדקה תציל ממוות.** אבל הצדקה של הנואפים והרשעים שה' יתברך מכשילן בעניים שאינם מהוגנים, על כן בודאי אין לצדקתם כח להגן ולהציל כי אינה נקראת צדקה כלל, רק נקראת בשם מכשול, כמאמר רבותינו ז"ל **הכשילם בעניים שאינם מהוגנים,** ועל כן הם ערומים בלי לבוש.